

Babyvoeding-hamsterende Chinezen zijn goed voor de sector

Goed nieuws: de schappen zijn leeg

Chinezen die babymelkpoeder opkochten, veroorzaken tekorten in Nederlandse supermarkten. Is dat een schandaal? Nee, het is een symptoom van veranderende tijden. En het is fijn voor melkveehouders en het biedt kansen voor de zuivelindustrie.

Europa heeft zich de laatste tijd druk gemaakt om voedselschandalen. Paardenvlees werd als rundvlees verkocht, vrije-uitloopeieren bleken dat niet te zijn. Chinezen worden daar niet koud of warm van. Voedselveiligheid in China gaat echt ergens over - bijvoorbeeld over 7.500 dode varkens die in maart in Shanghai in de rivier zijn gedumpt en mogelijk het drinkwater hebben besmet, of over lamsvlees dat, zo werd begin mei bekend, eigenlijk rattenvlees bleek te zijn. Het laatste schandaal betreft cadmiumrijst; bij tests door de Chinese voedsel- en warenautoriteit bleek dat bijna de helft van de geteste rijst hoge gehalten van het kankerverwekkende metaal bevat.

Gevaarlijk babymelkpoeder

Sinds 2008 weten Chinezen dat ook babymelkpoeder niet zonder gevaren is. Toen werden meer dan 300.000 Chinese baby's ziek na het drinken van melk die melamine bevatte. Een groot aantal baby's kreeg nierstenen en zes baby's zijn aan de melk gestorven. Maar dat incident stond niet op zich. Vorig jaar was het weer raak. Nadat in juni een grote Chinese zuivelproducent zijn babymelkpoeder moest terughalen omdat dat kwik bevatte, werd een maand later in andere merken babymelk het kankerverwekkende aflatoxine gevonden. Geen wonder dus dat Chinese ouders een voorkeur hebben voor babymelkpoeder uit het buitenland, zelfs al kost dat twee keer zoveel als binnenlandse producten. Hong Kong werd een eerste slachtoffer van poederhamsterende ouders uit het Chinese vasteland. De voormalige kolonie heft lagere belastingen over geïmporteerde babyvoeding dan de rest van China, dus vanuit heel het land werd Hong Kong leeggeroofd. Nadat de autoriteiten daar in februari maatregelen namen en een verbod instelden om meer dan twee blikken poeder mee te nemen naar het vasteland, zwermde de Chinezen uit naar Australië en Nieuw-Zeeland, en toen die landen ook gingen rantsoeneren, naar Europa en de Verenigde Staten. In Nederland, blijkt uit een brief van staatssecretaris Dijkema aan de Tweede Kamer, is in het laatste half jaar twee keer zoveel babyvoeding verkocht als een jaar eerder. Omdat er niet opeens twee keer zoveel baby's zijn geboren, zal het grootste deel van dat extra volume opgekocht zijn om in China

op de markt te brengen. In de Nederlandse media leek het alsof de babymelk kopende Chinezen een specifiek Nederlands probleem vormden, maar in supermarkten in Groot-Brittannië, Duitsland, Frankrijk en een aantal andere landen werden de schappen ook leeggehaald om naar China geëxporteerd te worden.

Symptoom

In ons land heerste grote ophef over het feit dat 'onze' babyvoeding naar China ging. Politici stelden Kamervragen, de overheid heeft China gevraagd stappen te zetten en supermarkten en drogisterijketens hebben maatregelen genomen om te voorkomen dat opkopers hun blikken Nutrilon en Frisia uit de schappen plunderden (alhoewel er ook berichten zijn dat supermarktmanagers zelf hele pallets aan die opkopers hebben verkocht). Maar op termijn zullen Kamervragen weinig helpen. De plotselinge vraag is een symptoom van een veranderende markt, een verandering die niet tegen is te houden door rantsoenering van blikken babymelkpoeder. De wereldwijde vraag naar zuivel groeit al jaren en wordt vooral getrokken door babyvoeding. Chinezen en bewoners van andere opkomende landen zien hun inkomen stijgen, vooral die mensen die de leeftijd hebben om een gezin te beginnen. Die nemen geen genoegen meer met de slechte kwaliteit babymelkpoeder uit eigen land, maar willen de beste kwaliteit voor hun kinderen. „Ze zijn zo gevoelig voor voedselveiligheid dat ze hogere prijzen voor babyvoeding willen betalen dan consumenten in andere landen”, zegt James Roy, analist bij de China Market Research Group in Bloomberg Businessweek. De Want Chinese Times geeft daar prijzen bij: Chinese moeders betalen makkelijk 300 tot 400 yuan (36 tot 48 euro) per blik babymelkpoeder. In Nederland kost babyvoeding rond de 11 euro per blik, maar buitenlands melkpoeder in China is onderhevig aan importheffingen en kosten voor kwaliteitsinspectie (samen zo'n 25 procent) en kampt met transport- en andere kosten. Chinezen betalen die hoge prijzen voor buitenlandse babyvoeding graag. Het Financieele Dagblad citeert een Chinese moeder: „De overheid zegt dat melkpoeder voor 99 procent aan de

kwaliteitsstandaarden voldoet, maar je weet nooit welke merken die 1 procent dan zijn.”

Kansen

Die toegenomen vraag biedt kansen voor de Nederlandse zuivelindustrie. FrieslandCampina, bijvoorbeeld, verkoopt geen eigen merk baby- en kindervoeding voor de Nederlandse markt, maar concentreert zich vooral op groeiemarkten. Het bedrijf verkoopt Friso-baby- en kindervoeding in China, Singapore, Hong Kong, Vietnam en Maleisië (de Friso-kindervoeding die in Nederland wordt verkocht, wordt wel door FrieslandCampina geproduceerd, maar is van Hero). En met succes; volgens het jaarverslag heeft de coöperatie in 2012 10 procent meer baby- en kindervoeding verkocht dan een jaar eerder. Ook de sectie Ingrediënten, die grondstoffen voor onder andere babyvoeding levert aan andere fabrikanten, liet een omzetgroei aan derden van 10 procent zien. Het bedrijf breidt de capaciteit van de fabricage van kinder- en babyvoeding dan ook flink uit. Vorig jaar heeft FrieslandCampina daarom 310 miljoen geïnvesteerd in capaciteitsuitbreiding in de productielocaties in Beilen, Bedum en Veghel. Maar niet enkel Nederlandse zuivelondernemingen willen babyvoeding van Nederlandse melk in China verkopen. De Chinezen komen zelf ook naar Nederland. Xian Consummate wil 20 tot 30 miljoen investeren in de bouw van een fabriek in Assen die babymelkpoeder gaat produceren voor de Chinese markt. Dat werd althans eind april bekendgemaakt, maar ondertussen wordt het hele project 'nog interessanter dan we allemaal gedacht hadden', volgens een Assense ambtenaar die daar echter niet verder over wilde uitweiden. Het is geen toeval dat Xian Consummate zich juist in Nederland wil vestigen; ons land is een van de weinige Europese landen waar na afschaffing van het quotum een verhoging van de melkproductie verwacht wordt en deze fabriek zal die extra melk, direct of indirect, kunnen gebruiken voor zijn babyvoeding. Deze kansen voor de zuivelindustrie leiden uiteindelijk ook tot mogelijkheden voor Nederlandse melkveehouders. De vraag naar goede kwaliteit babyvoeding uit China en andere opkomende economieën zal de komende jaren enkel groter worden en daarmee groeit ook de vraag naar melk jaar na jaar. Daarmee wordt de productietoename van melk na 2015 in de wereldmarkt opgevangen. ■

Door grote afname in Azië, is de Friso en Nutrilon poedermelk slecht leverbaar.

